

Handleiding Woonbase

Gelske van Daalen, Mariëtte Goedhuys, Aafke Heringa, Corina Huisman,
Saskia Janssen

CBS Den Haag
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag
Postbus 24500
2490 HA Den Haag
+31 70 337 38 00
www.cbs.nl

projectnummer

5 april 2023

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	De Woonbase in het kort	4
1.2	Wat is het doel van de Woonbase?	6
1.3	Toegang tot Woonbase	7
1.4	Update Woonbase-bestanden	7
1.5	Outline	7
2.	Aan de slag met de Woonbase	9
2.1	Eerste stappen bij start onderzoek	9
2.2	Populaties en aantallen	11
2.3	Op aanvraag beschikbaar: extra kenmerken	14
2.4	Gebruik van het sleutelbestand	15
3.	Vergelijking met StatLine	19
3.1	Personen en huishoudens op StatLine en in de Woonbase	19
3.2	Publicaties	21
4.	Toekomst, FAQ en overige vragen Woonbase	22
4.1	Toekomst	22
4.2	FAQ	22
4.3	Overige vragen	24
4.4	Suggesties voor verbetering?	24
5.	Bijlage	25

1. Inleiding

De Woonbase bestaat uit een set van consistente micro-databestanden speciaal ontworpen voor het doen van woningmarktonderzoek. De woningmarkt wordt vaak vanuit verschillende invalshoeken benaderd. Afhankelijk van het onderzoeksthema zijn soms woningen en hun bewoners doel van onderzoek, soms zijn juist personen en waar zij wonen doel van onderzoek, en ander onderzoek richt zich juist weer op huishoudens. In de Woonbase zijn al die drie benaderingen mogelijk, bovendien zijn ze consistent met elkaar. De Woonbase-bestanden worden via de Remote Access omgeving van het CBS onder voorwaarden beschikbaar gesteld aan externe onderzoekers.

1.1 De Woonbase in het kort

In de Woonbase wordt data uit veel registers en andere bronnen gecombineerd. Belangrijkste bronnen daarbij zijn de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) voor de populatie woonruimten en de Basisregistratie Personen (BRP) voor de populatie personen en de populatie huishoudens. Maar daarnaast worden ook allemaal andere bronnen gebruikt om kenmerken van personen, huishoudens en woonruimten toe te voegen aan de Woonbase. Denk hierbij aan kenmerken zoals inkomensgegevens, energiegebruik, huren, woningwaarde enz. Deze gegevens zijn, waar relevant en waar mogelijk, voor alle drie de populaties opgenomen. Voorbeeld daarvan zijn huurgegevens. Deze kunnen relevant zijn bij onderzoek naar betaalbare woningen (populatie woonruimten), maar ook bij onderzoek naar woonlasten (populatie huishoudens).

Bij het combineren van verschillende bronnen en het omzetten van kenmerken naar een andere populatie kunnen inconsistenties en koppelproblemen ontstaan. In de Woonbase is zo veel mogelijk geprobeerd hiervoor een oplossing te vinden. Niet alle gewenste informatie is beschikbaar in registers of andere landelijk dekkende bronnen. Ontbrekende gegevens worden deels aangevuld uit enquêtes of via een modelschatting. Dit wordt elders in deze handleiding toegelicht.

Onderzoekers kunnen ook eigen data koppelen aan de Woonbase voor hun onderzoek. Door onderzoek op basis van de Woonbase te doen, zal er voor veel woningmarktonderzoek minder voorwerk nodig zijn (koppelen van bronnen, omzetten naar andere populaties, oplossen deel inconsistenties e.d.). Een ander voordeel is dat meer woningmarktonderzoekers uitgaan van dezelfde basis, waardoor uitkomsten van deze onderzoeken beter onderling vergelijkbaar en combineerbaar zijn. In onderstaande figuur is bovenstaande beschrijving van de opzet van de Woonbase weergegeven. De in de figuur genoemde variabelen zijn voorbeelden. Niet alle variabelen zijn in de huidige versie van de Woonbase opgenomen.

De Woonbase: van verschillende databronnen naar integrale woningmarktcijfers

1.2 Wat is het doel van de Woonbase?

De Woonbase is bedoeld voor het doen van woningmarktonderzoek, dat wil zeggen: het beschrijven en analyseren van woonruimten en van de woonsituatie van personen en huishoudens in Nederland.

Het uitgangspunt is vierledig: Actualiteit, analysemogelijkheden van deelpopulaties, consistentie en efficiëntie/gebruiksgemak.

- Continue actualiteit: veel (woningmarkt-) analyses die op basis van de driejaarlijkse WoON-enquête worden uitgevoerd, kunnen nu worden gemaakt voor de gehele populatie voor elk beschikbaar jaar. Er kan daardoor met actuelere gegevens worden gewerkt, waardoor veranderingen op de woningmarkt sneller kunnen worden gesignaleerd en onderzocht.
- Analysemogelijkheden van deelpopulaties: doordat de gegevens de gehele populatie betreffen (17 miljoen personen, 8 miljoen woonruimten en 8 miljoen huishoudens) is het ook beter mogelijk om analyses te doen op kleine deelpopulaties, waarvoor in enquête-data zoals WoON te weinig respondenten (zo'n 50 duizend) aanwezig zijn. Bijvoorbeeld bewoners van niet-woningen, of analyses op laag regionaal schaalniveau zoals gemeente of wijkniveau.
- Consistentie (één-cijfer gedachte): Als verschillende bronnen aan elkaar worden gekoppeld zullen er altijd keuzes gemaakt moeten worden ten aanzien van de koppeling en mogelijke inconsistenties die optreden. Doordat de Woonbase door veel woningmarktonderzoekers gebruikt kan worden, gaan deze onderzoeken uit van dezelfde basis. Hierdoor zijn de uitkomsten van de verschillende onderzoeken beter vergelijkbaar en combineerbaar dan als elke onderzoeker eigen keuzes maakt.
- Efficiëntie/gebruiksgemak: Doordat veel bewerkingen zoals het omzetten van kenmerken naar een andere populatie, oplossen van een deel van de inconsistenties, gedeeltelijke imputatie van ontbrekende gegevens en classificering is toegepast, hoeven onderzoekers minder eigen bewerkingen uit te voeren. Analyses zijn daardoor sneller uit te voeren. Zo worden er bijvoorbeeld nieuwe variabelen opgenomen, zoals allerlei woonlasten (vaste woonlasten van huurders en eigenaren, en bijkomende woonlasten) en sluiten de inkomens – en welvaartskenmerken aan op de Woonbasepopulaties.

Woonbase in vergelijking met de WoON-enquête

Tot nu toe was de WoON-enquête de belangrijkste bron voor woningmarktonderzoek. De WoON-enquête is een driejaarlijkse enquête over het thema wonen, die wordt uitgezet onder zo'n 50 duizend respondenten. De resultaten van die enquête worden aangevuld met registergegevens en vervolgens gewogen om tot cijfers voor heel Nederland te komen. De WoON-enquête wordt voorlopig voortgezet en kan nog steeds gebruikt worden voor onderzoek.

Met de Woonbase kunnen veel onderzoeken worden uitgevoerd die ook op basis van de WoON-enquête kunnen worden gedaan. Bij de WoON-enquête is de populatie echter alleen huishoudens. Bij de Woonbase kunnen ook de andere twee populaties (woonruimten en personen) worden gekozen. Omdat de Woonbase is opgebouwd uit registers kan bij de Woonbase worden ingezoomd op (laag) regionale gebieden zoals gemeenten of wijken. Hetzelfde geldt voor kleinere deelpopulaties. Voordeel van de Woonbase is bovendien dat die jaarlijks wordt samengesteld. De subjectieve kenmerken, zoals tevredenheid met de woning, zijn op dit moment nog niet toegevoegd aan de Woonbase (wordt wel verwacht in 2023/2024). Voor onderzoek naar dit soort kenmerken is de WoON-enquête nog steeds de aangewezen bron.

1.3 Toegang tot Woonbase

Geautoriseerde instellingen kunnen zelf onderzoek doen met de microdatabestanden van het CBS. Microdata zijn koppelbare data op persoons-, bedrijfs-, en adresniveau waarmee onderzoekers onder strikte voorwaarden zelf statistisch onderzoek kunnen doen. Om het werken met microdata mogelijk te maken heeft het CBS een speciale omgeving (de Remote Access omgeving) waarin bestanden op uniforme wijze aan externe onderzoekers ter beschikking kunnen worden gesteld. Diezelfde regels en mogelijkheden gelden voor de Woonbase. Onderzoekers van instellingen die toestemming hebben om op de Remote Access (RA) omgeving van het CBS te werken, hebben de mogelijkheid om met de bestanden van de Woonbase eigen onderzoek uit te voeren en producten te maken.

Voor meer informatie over werken op de CBS microdata via Remote Acces:

<https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/maatwerk-en-microdata/microdata-zelf-onderzoek-doen>

1.4 Update Woonbase-bestanden

In principe komen elk jaar in maart nieuwe bestanden beschikbaar met informatie over het voorgaande jaar. Dat betekent bijvoorbeeld dat in maart 2023 de bestanden beschikbaar komen met gegevens tot en met 31 december 2021. Er zijn echter wel een aantal uitzonderingen die niet beschikbaar komen van de brongegevens te maken hebben. Zo zal de financieel-economisch component (dit is een set van bestanden met woonlasten en welvaartsgegevens specifiek voor de Woonbase-populaties, zie paragraaf 2.3.1) pas op een later moment compleet beschikbaar komen. Wanneer je toegang hebt tot de bestanden, krijg je automatisch bericht wanneer er een update komt.

Op de website is terug te vinden welke verslagjaren op dit moment beschikbaar zijn: zie [Woonbase: Woononderzoek op basis van integrale gegevensbronnen \(cbs.nl\)](#)

1.5 Outline

In hoofdstuk 2 wordt nader uitgelegd hoe de Woonbase is opgebouwd en hoe deze gebruikt moet worden. In dit zelfde hoofdstuk wordt ook uitgelegd hoe toegang verkregen kan worden tot de financieel-economische component. In hoofdstuk 3 wordt uitgelegd waardoor verschillen met StatLine ontstaan. In hoofdstuk 4 behandelen we veel gestelde vragen en waar je met je vragen en opmerkingen terecht kunt.

2. Aan de slag met de Woonbase

Woonbase is ingericht om de vraag "Wie woont waar met wie?" te beantwoorden. Hiertoe zijn per jaar drie type bestanden ingericht: populatiebestand, kenmerkenbestand en sleutelbestand (zie figuur 1). Van het populatiebestand en het kenmerkenbestand is voor elke invalshoek van waaruit de woningmarkt onderzocht kan worden (huishoudens, personen, woonruimten) een apart bestand gemaakt. De drie populatiebestanden zijn afgeleid van dezelfde combinatie van sleutel- en kenmerkenbestanden, waardoor onderlinge consistentie gewaarborgd is.

Het sleutelbestand is het hart van de Woonbase. Deze bevat per record de combinatie van sleutels van personen, huishoudens en woonruimten (zie paragraaf 2.4.2).

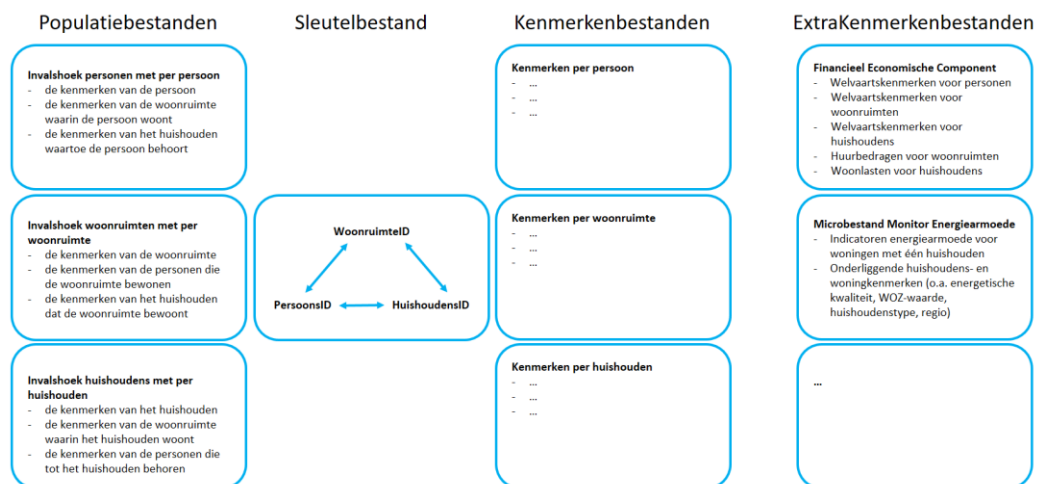
De kenmerkenbestanden bevatten per invalshoek (personen, woonruimten en huishoudens) een aantal ongeclassificeerde variabelen.

In de populatiebestanden worden per invalshoek de variabelen gecombineerd en in een aantal gevallen geassocieerd.

Naast deze bestanden worden door het CBS ook nog ExtraKenmerkenbestanden samengesteld (zie paragraaf 2.3). Deze betreffen een specifiek thema.

In de volgende paragraaf is beschreven welke stappen gedaan moeten worden, voordat gestart kan worden met het onderzoek. Welke bestanden nodig zijn, hangt af van de onderzoeksvraag en vooral ook van de onderzoekspopulatie.

Figuur 1 Schematische weergave van de verschillende bestanden

2.1 Eerste stappen bij start onderzoek

2.1.1 Stap 1: Bepalen populatie

Als eerste stap zal moeten worden bepaald welke van de volgende drie populaties (of deelpopulaties) gebruikt wordt als onderzoekspopulatie:

- Huishoudens (mogelijke deelpopulaties van huishoudens zijn bijvoorbeeld eenpersoonshuishoudens of huishoudens die in een huurwoning wonen);
- Personen (mogelijke deelpopulaties van personen zijn bijvoorbeeld jongeren of personen die recent zijn verhuisd);
- Woonruimten (mogelijke deelpopulaties van woonruimten zijn bijvoorbeeld woningen behorend tot de woningvoorraad, nieuwbouwwoningen of huurwoningen in bezit van een corporatie).

Op basis van de onderzoeksvraag kan de populatie worden gekozen, waarbij zo nodig de deelpopulatie wordt afgebakend. Zo zijn er in de populatiebestanden variabelen opgenomen die kunnen helpen de juiste deelpopulatie te bepalen. Aan de hand van de variabele VLSOORT1JAN of VLSOORT31DEC kan een deelpopulatie bepaald worden die is gebaseerd op soort woonruimte (Verblijfsobject, Standplaats of Ligplaats, VSL), namelijk:

1. Verblijfsobject in voorraad met een woonfunctie;
2. Verblijfsobject in voorraad zonder woonfunctie;
3. Verblijfsobject niet in voorraad met een woonfunctie;
4. Verblijfsobject niet in voorraad zonder woonfunctie;
5. Bewoonde standplaats;
6. Bewoonde ligplaats.

De officiële woningvoorraad bestaat uit verblijfsobjecten die én in voorraad zijn én die een woonfunctie hebben, beide volgens de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Deze woningen kunnen bewoond of onbewoond zijn. Het is mogelijk dat personen/huishoudens niet gekoppeld kunnen worden aan een woning volgens deze definitie, maar dat zij een ander type woonruimte bewonen, zoals een verblijfsobject zonder formele woonfunctie (de niet-woningen) of een stand- of ligplaats. Daarom zijn ook alle BAG-verblijfsobjecten in voorraad zonder woonfunctie opgenomen. Deze zijn voor het grootste deel onbewoond. Standplaatsen en ligplaatsen (5 en 6) zijn alleen in de Woonbase opgenomen als deze bewoond zijn.

Daarnaast is het belangrijk dat de onderzoeker zich realiseert dat een woonruimte bewoond kan zijn door één particulier huishouden, door meerdere particuliere huishoudens, maar ook door één of meerdere personen in institutionele huishoudens, of een combinatie van beide.

Populatiebestanden bevatten een combinatie van gegevens uit de sleutel- en kenmerkenbestanden. Voor het populatiebestand woonruimten is er bijvoorbeeld per woonruimte informatie over het aantal personen dat op peildatum de woonruimte bewoont. Ook zijn veel kenmerken, zoals bijvoorbeeld oppervlakte of bouwjaar van een woning al ingedeeld in klassen. Deze klassen komen overeen met de door het CBS gehanteerde indelingen. Wanneer deze klassen niet geschikt zijn, kunnen ook de ongeclassificeerde waarden in de kenmerkenbestanden worden gebruikt.

Welke deelpopulaties afgebakend kunnen worden en wat hierbij de aantallen zijn, staat beschreven in paragraaf 2.2.

2.1.2 Stap 2: Bepalen extra kenmerken

De tweede stap is bepalen of er nog andere kenmerken nodig zijn voor het onderzoek. In de populatiebestanden zijn een aantal kenmerken van de betreffende populatie al opgenomen. Daarnaast zijn er nog de kenmerkenbestanden, de kenmerken in deze bestanden bevatten informatie over de betreffende entiteit. In de kenmerkenbestanden zijn gegevens niet geclassificeerd. In het kenmerkenbestand woonruimten is bijvoorbeeld per woning een bouwjaar opgenomen, maar niet een bouwjaarklasse. Vaak zijn de kenmerken in het populatiebestand al voldoende en hoeven onderzoekers geen gebruik te maken van het kenmerkenbestand. Welke kenmerken zijn opgenomen in het populatiebestand en welke kenmerken in het kenmerkenbestand staat in de [Microdata Catalogus](#). Naast deze bestanden worden door het CBS ook nog ExtraKenmerkenbestanden samengesteld om dieper in te gaan op bepaalde onderwerpen. Een voorbeeld daarvan is de financieel-economische component

(FEC). In dit bestand zijn bijvoorbeeld extra kenmerken opgenomen zoals inkomens-, vermogens- en huurgegevens. De bestanden met deze gegevens kunnen apart aangevraagd worden en gekoppeld aan het gekozen Woonbase populatiebestand (huishoudens, personen of woonruimten). Voor meer informatie zie paragraaf 2.3.

Koppeling van kenmerken aan het populatiebestand gebeurt via de standaard koppelsleutel van de betreffende populatie (zoals RINPERSOON of RINOBJECTNUMMER). Als het om dezelfde entiteit gaat (bijvoorbeeld koppeling kenmerkenbestand woonruimten op populatiebestand woonruimten) dan kan dit direct één-op-één gekoppeld kan worden. Als het om verschillende entiteiten gaat, bijvoorbeeld een koppeling van het kenmerkenbestand huishoudens met het populatiebestand woonruimten, dan gaat dat meestal via het sleutelbestand.

De unieke nummers van woonruimten, personen en huishoudens zijn eventueel ook te koppelen met andere bestanden van het CBS of eigen geïmporteerde bestanden.

2.1.3 Stap 3: Bepalen peilmoment

Derde stap is het bepalen van het peilmoment: 1 januari of 31 december. Welk peilmoment wordt gekozen hangt af van het onderwerp van onderzoek. Als bijvoorbeeld onderzoek gedaan wordt naar nieuwbouwwoningen of woningtransformaties die gedurende een jaar zijn toegevoegd dan moet het peilmoment 31 december gekozen worden. Pas aan het eind van het jaar is immers bekend hoeveel nieuwbouwwoningen of woningtransformaties in dat jaar aan de woningvoorraad zijn toegevoegd. In het populatiebestand en het kenmerkenbestand staat in de naam van de variabelen duidelijk aangegeven welke zijn bepaald op 1 januari en welke op 31 december.

Voor het bepalen van een situatie op een peilmoment anders dan 1 januari of 31 december kan het sleutelbestand gebruikt worden. Het is ook mogelijk om met het sleutelbestand gedetailleerde transities te analyseren. Denk hier bijvoorbeeld aan personen die vaker dan één keer in een jaar zijn verhuisd. Voor meer uitleg zie paragraaf 2.4.

De meeste gebruikers van de Woonbase zullen echter geen gebruik hoeven te maken van het sleutelbestand.

2.2 Populaties en aantallen

Om een idee te krijgen om hoeveel personen, huishoudens of woonruimten het nu gaat per (deel)populatie volgen hieronder een aantal tabellen per (deel)populatie. Als voorbeeld is het jaar 2021 genomen, in de bijlage staan de jaren 2018 t/m 2020.

Het is mogelijk dat een populatie verschilt met het aantal dat op StatLine staat en door het CBS is berekend. In hoofdstuk 3 wordt uitgelegd hoe dat kan en hoe groot deze verschillen zijn.

2021	Populatie	Peildatum	Aantal in Woonbase
Personen	Totaal	1-jan	17 471 895
		31-dec	17 590 672
Huishoudens	Totaal	1-jan	8 288 527
		31-dec	8 400 669
	Institutioneel	1-jan	259 327
		31-dec	262 539
	Totaal particulier	1-jan	8 029 200
		31-dec	8 138 130
	Eenpersoonshuishouden	1-jan	3 081 250
		31-dec	3 172 513
	Meerpersoonshuishouden	1-jan	4 947 950
		31-dec	4 965 617
Woonruimten	Verblijfsobject in voorraad met woonfunctie (bewoond en onbewoond)	1-jan	7 966 330
		31-dec	8 045 580
	Verblijfsobject in voorraad zonder woonfunctie (bewoond en onbewoond)	1-jan	1 157 582
		31-dec	1 168 253
	Verblijfsobject niet in voorraad met woonfunctie (bewoond)	1-jan	36 433
		31-dec	34 333
	Verblijfsobject niet in voorraad zonder woonfunctie (bewoond)	1-jan	13 947
		31-dec	10 148
	Standplaats (bewoond)	1-jan	10 267
		31-dec	10 643
	Ligplaats (bewoond)	1-jan	9 382
		31-dec	9 343

2.2.1 Aandachtspunten

Voor een juist gebruik van de Woonbase zijn hieronder nog een aantal belangrijke aandachtspunten bij het gebruik van de populaties woonruimten, personen en huishoudens.

Woonruimten

- *Stand- en ligplaatsen* worden alleen in Woonbase opgenomen, wanneer deze ergens in het jaar kunnen worden gekoppeld aan een persoon (dus bewoond zijn). Datzelfde geldt voor bewoonde *niet-woningen* (deze objecten hebben geen woonfunctie, maar wel een of meerdere andere functies, zoals bijvoorbeeld winkel of kantoor) of bewoonde *woningen die niet tot de voorraad behoren* (bijvoorbeeld nieuwbouwwoningen die al bewoond zijn, maar nog niet gereed gemeld zijn in de BAG). Zie ook het volgende punt.
- Het kan voorkomen dat een woning (= verblijfsobject met een woonfunctie), die niet tot de voorraad wordt gerekend, in de Woonbase wel gekoppeld is aan een bewoner. Dit kan bijvoorbeeld een nieuwbouwwoning zijn of een woning die is gesloopt. Het is

voor het CBS niet bekend of de betreffende gemeente te laat of te vroeg is met het bijwerken van de BAG, BRP of beide registers. Afhankelijk van het doel van het onderzoek zal de onderzoeker moeten kiezen of deze woningen wel of niet tot de onderzoekspopulatie gerekend moeten worden.

- *Nieuwbouwwoningen* die binnen hetzelfde verslagjaar worden opgeleverd en weer onttrokken in de BAG zijn niet opgenomen in Woonbase. Alleen voor woningen die op 31 december van het verslagjaar nog in voorraad zijn, is de nieuwbouwstatus aangegeven. Het aantal nieuwbouwwoningen kan daarom iets afwijken van StatLine¹. Zie hiervoor ook hoofdstuk3.

Personen

- Voor *personen* geldt dat iedereen die ergens in het jaar geregistreerd is in de Basisregistratie Personen (BRP) wordt opgenomen in de Woonbase van dat jaar. Personen die bijvoorbeeld geïmmigreerd zijn na 1 januari en alweer zijn geïmmigreerd vóór 31 december, zijn niet opgenomen in de populatie- en kenmerken bestanden (deze hebben alleen de 2 peildata 1 januari en 31 december), ze zijn wél opgenomen in het sleutelbestand.

Huishoudens

- *Institutionele huishoudens* bestaan uit personen voor wie in huisvesting en in dagelijkse levensbehoeften door derden bedrijfsmatig wordt voorzien. Institutionele huishoudens hebben per definitie geen referentiepersoon. Het is niet mogelijk om institutionele huishoudens te tellen. Wel kunnen personen in institutionele huishoudens worden geteld. Van personen in institutionele huishoudens zijn geen huishoudkenmerken opgenomen.
- Particuliere huishoudens zonder referentiepersoon zijn '*overige huishoudens*' waarvan de leden 'overig lid' zijn. Het betreft vaak huishoudens die uit één persoon jonger dan 15 jaar bestaan, of uit eenoudergezinnen met een referentiepersoon die jonger is dan 15 jaar. Je moet hier denken aan bijvoorbeeld jonge asielzoekers of aan kinderen van asielzoekers.
- In de registers komt het voor dat er huishoudens zijn waarbij *één persoon (niet de referentiepersoon) in een andere woonruimte woont dan de overige leden van hetzelfde huishouden*. Dit heeft waarschijnlijk te maken met verschillende adressen/huisnummers in de basisregistraties. Hoe recenter het jaar, hoe kleiner het aantal huishoudens waarvoor dit geldt. In de Woonbase is in voorkomende gevallen de 'foute' woonruimte (RINOBJECTNUMMER) vervangen door de woonruimte (RINOBJECTNUMMER) van de referentiepersoon van hetzelfde huishouden. De 'foute' woonruimte (RINOBJECTNUMMER) wordt vervolgens opgenomen als leegstaand verblijfsobject.
- In woonruimten met meer dan één volwassenen bewoner en geen gezamenlijke kinderen kan er sprake zijn van stellen die een huishouden vormen, maar ook van alleenstaanden die een woning delen. Op basis van belastinggegevens wordt hierin zover mogelijk onderscheid gemaakt. Voor een deel wordt er ook gebuikt gemaakt van imputatie op basis van de enquête 'gezinsvorming'. Waar sprake is van *imputatie*, wordt die middels de variabele IMPUTATIECODEHH1 Jan aangegeven. Een

---

¹ Nieuwbouwwoningen die te vroeg gereed zijn gemeld in de BAG en vervolgens weer administratief worden onttrokken, krijgen overigens niet opnieuw de status 'nieuwbouwwoning' als ze in een later jaar wel weer aan de voorraad worden toegevoegd. Een woning kan dus maar één keer als nieuwbouw worden geteld.

geïmputeerd huishoudenstype kan (met dezelfde personen in dezelfde woonruimte) het ene jaar een ander resultaat op leveren als in een ander jaar.

2.3 Op aanvraag beschikbaar: extra kenmerken

Naast de basisvariabelen in de populatiebestanden Woonbase zijn er ook nog extra kenmerken beschikbaar die relevant zijn voor woningmarktonderzoek. Deze extra kenmerken kunnen apart aangevraagd worden en gekoppeld aan het gekozen Woonbase populatiebestand (huishoudens, personen of woonruimten). Op dit moment is de financieel-economische component (FEC) het enige ExtraKenmerkenbestand. Daarnaast is er een maatwerk microdatabestand Energiearmoede dat is gebaseerd op de Woonbase. In de toekomst verwachten we bijvoorbeeld ook een ExtraKenmerkenbestand met WoON-enquêtegegevens op te leveren.

Gedetailleerde informatie is op aanvraag beschikbaar (microdata@cbs.nl).

2.3.1 Financieel-economische component

De financieel-economische component (FEC) bevat gegevens over inkomen, vermogen, woonlasten en andere financieel-economische gegevens die relevant zijn voor woningmarktbeleid. Samen met de bestanden van de Woonbase kunnen hiermee betaalbaarheidsvraagstukken integraal worden onderzocht. De financieel-economische gegevens zijn onder te verdelen in een 5-tal bestanden:

- Welvaartscomponent huishoudens (o.a. betaalbudget, betaalreserve per huishouden);
- Welvaartscomponent woonruimten (o.a. inkomen, vermogen per woonruimte);
- Welvaartscomponent personen (o.a. inkomen, sociaaleconomische categorie per persoon);
- Woonlastencomponent huishoudens (o.a. woonlasten, energieverbruik per huishouden);
- Huurbedragen woonruimten (o.a. kale huur, bijkomende lasten per woonruimte).

De financieel-economische component sluit aan bij de drie populatiebestanden in de Woonbase. Hierbij moet wel rekening gehouden dat deze gegevens alleen beschikbaar zijn voor personen met een inkomen die op het peilmoment tot een *particulier huishouden* behoren. Op het niveau van woonruimten zijn dat dus alleen woonruimten waar particuliere huishoudens wonen.

2.3.2 Energiearmoedemonitor

Het maatwerk microdatabestand Energiearmoede bevat variabelen die gebruikt zijn voor de Monitor Energiearmoede. Dit microdatabestand is samengesteld in opdracht van het ministerie Economische Zaken en Klimaat en is beschikbaar voor verdiepende analyses. De basis voor dit bestand bestaat uit de populatiebestanden voor huishoudens en woonruimten in de Woonbase, aangevuld met variabelen uit andere bronnen. De populatie bestaat uit woningen met precies één huishouden op 1 januari van het verslagjaar, waarbij de volgende woningen en huishoudens zijn uitgesloten:

- Huishoudens zonder bekend inkomen;
- Huishoudens die een woning delen (bijvoorbeeld institutionele huishoudens en studentenhuishoudens), omdat daarvan het energieverbruik van een huishouden niet kan worden vastgesteld;
- Woningen waarbij het energieverbruik onbekend is;

- Huishoudens die wonen in een verblijfsobject dat volgens de BAG geen woonfunctie heeft, zoals bedrijven of stand- en ligplaatsen.

Het bestand bevat voor deze populatie zowel de indicatoren voor energiearmoede als de onderliggende variabelen en de variabelen waar de indicatoren naar zijn uitgesplitst in de jaarlijkse publicatie van de monitor.

2.4 Gebruik van het sleutelbestand

Het sleutelbestand vormt het hart van de Woonbase. Dit bestand geeft alleen de relatie tussen de drie entiteiten weer, oftewel wie woont waar met wie. Het sleutelbestand is een bestand voor één jaar, waarin de koppelingen tussen persoon, huishouden en woonruimte zijn vastgelegd. Iedere keer als er iets wijzigt in de relatie tussen de drie entiteiten, wordt een nieuw record aangemaakt. Dat wil zeggen dat voor elke relatie is aangegeven wanneer de situatie is aangevangen (aanvangsdatum) en wanneer de situatie is opgehouden te bestaan (einddatum). Ook personen, huishoudens of woonruimten die niet aan elkaar zijn te koppelen (denk aan leegstaande woningen) zijn in dit sleutelbestand opgenomen. Voor informatie op specifieke peilmomenten moet dan geselecteerd worden op geldigheidsdatum.

2.4.1 Koppeling met sleutelbestand

Woonruimten, personen en huishoudens hebben elk een uniek nummer. In het sleutelbestand is de combinatie van deze unieke nummers opgenomen en kan op elke dag in het jaar de relatie bepaald worden tussen de drie entiteiten. Op basis van deze unieke nummers kunnen de verschillende bestanden aan elkaar worden gekoppeld.

Houd er rekening mee dat het sleutelbestand meerdere records per entiteit kan bevatten. Iedere keer wanneer er iets verandert in de combinatie van de 8 variabelen wordt er immers een nieuw record aangemaakt. Dit kan gaan om bijvoorbeeld de verhuizing van een persoon, om een wijziging in de samenstelling van een huishouden, of de wijziging van woonruimte. *Selecteer daarom altijd op de juiste peildatum door rekening te houden met de aanvangsdatum en einddatum in het sleutelbestand.*

Het Woonbase-sleutelbestand bevat de volgende sleutels:

- Voor het identificeren van unieke personen: RINPERSOON en RINPERSOONS
- Voor het identificeren van unieke huishoudens: HUISHOUDNR en DATUMAANVANGHH
- Voor het identificeren van unieke woonruimten: RINOBJECTNUMMER, SOORTOBJECTNUMMER.

De sleutels zijn zo gekozen zodat cijfers voor alle relevante populaties kunnen worden samengesteld; personen, huishoudens en woonruimten. Ook is het mogelijk om een populatie samen te stellen die aansluit bij de StatLine-tabellen (zie hoofdstuk 3). Dit laatste is relevant voor zowel extra controle bij het samenstellen van de cijfers, als om aan te kunnen geven hoe de relatie is met de eerdere publicaties op StatLine. Zie hiervoor ook hoofdstuk 3.

2.4.2 Opbouw sleutelbestand

De records in het sleutelbestand zijn bij uitstek geschikt om de situatie op een specifiek moment te beschrijven. In lijn met de meeste CBS-publicaties, statistieken en tabellen over personen, huishoudens en woonruimten kan het sleutelbestand bijvoorbeeld de situatie op 1 januari van elk jaar weergeven.

In het meest ideale geval is het sleutelbestand op alle acht variabelen gevuld, voor alle drie de populaties, is het volledig landsdekkend en ziet er als volgt uit.

	Persoon			Woonruimte			Huishouden	
	RIN PERSOON	RIN PERSOONS	REF PERSOONHH	RINOBJECT NUMMER	SOORT OBJECTNR	INVOORRAAD	HUISHOUD NR	DATUMAANVANGHH
1	1111111	R	1	2222222	B	1	3333333	09122009
2	1111112	R	2	2222223	B	1	3333334	16032014
...	...	...	...	...	...	...	...	...

In dit geval weten we van elk uniek persoon waar hij/zij woont, tot welk huishouden deze persoon behoort, en of de persoon referentiepersoon van het huishouden is (REFPERSOONHH=1). Als alle records op deze wijze zijn gevuld, hebben we volledige informatie over alle personen, over alle huishoudens en over alle woonruimten op een specifiek moment in één jaar. Deze situatie geldt voor bijna alle personen en woonruimten.

Er zijn echter ook niet volledige combinaties. Voor een deel gaat het hierbij om logische lege cellen zoals woningen waar op een bepaald moment in het jaar niemand woont. Daarnaast zijn de registraties niet 100% correct, waardoor er van een klein aantal personen niet bekend is waar zij wonen en/of tot welk huishouden ze behoren. In dergelijke gevallen kunnen er in de records op verschillende plekken lege cellen ontstaan (administratieve ruis).

	Persoon			Woonruimte			Huishouden	
	RIN PERSOON	RIN PERSOONS	REF PERSOONHH	RINOBJECT NUMMER	SOORT OBJECTNR	INVOORRAAD	HUISHOUD NR	DATUMAANVANGHH
1	1111111	R	1	2222222	B	1	3333333	09122009
2	1111112	R	1	2222223	B	1	3333334	30111997
3				2222224	B	0		
4	1111113	R	1				3333335	15102015
5	1111114	R	1	2222225	B	1		
6	1111115	R	1	2222226	B	0		

De basis van ieder record is een persoon, tenzij er een woonruimte is zonder bewoners. In dat geval is de basis van het record een woonruimte (recordnummer 3 in bovenstaand voorbeeld). Door records te aggregeren op RINPERSOON en RINPERSOONS ontstaat een sleutelbestand met alle personen, door records te aggregeren op RINOBJECTNUMMER en SOORTOBJECTNUMMER ontstaat een sleutelbestand met alle woonruimten. En door records te aggregeren op HUISHOUDNR en DATUMAANVANGHH, ontstaat een sleutelbestand met alle huishoudens.

Afhankelijk van de onderzoeksvraag, de gewenste peildatum, de gewenste outputtabel, of het gewenste perspectief (personen, woonruimten of huishoudens) kan op deze manier het sleutelbestand op verschillende manieren worden ingestoken.

2.4.3 Gebruik sleutelbestand bij bepalen van transities

In de Woonbase zijn niet alleen standgegevens, maar ook stroomgegevens (transities) beschikbaar: wie zijn er verhuisd bijvoorbeeld, en gaat dat samen met een verandering in de samenstelling van het huishouden? In het sleutelbestand is immers de begindatum en de einddatum opgenomen van de periode waarvoor de combinatie van persoon, woonruimte en het huishouden geldig is.

Het sleutelbestand beslaat een heel jaar. Dus van alle personen, woonruimten en huishoudens wordt informatie van 1 januari tot en met 31 december opgenomen (zie onderstaande tabel).

	Persoon			Woonruimte			Huishouden		Begindatum	Einddatum
	RIN...	R...	R...	RIN...	S...	I...	Huis...	D...		
1	111111	R	1	22222	B	1	33333	...	0101	3112
2	111112	R	1	22223	B	0	33335	...	0101	0409
3	111112	R	1	22225	B	1	33336	...	0509	3112
4	111113	R	1	22226	B	1	33337	...	0101	0610
5	111114	R	1	22227	B	0	33338	...	2404	3112
6	111115	R	1	22229	B	1	33339	...	0101	1403
7	111115	R	1	22229	B	1	33340	...	1503	2007
8	111115	R	1	22230	B	1	33341	...	2107	3112
9				22231	B	0			0101	1904
10	111116	R	1	22231	B	1	33342	...	2004	3112

Hieronder volgt de uitleg bij de voorbeelden in deze tabel:

- Record 1: Geen wijziging gedurende het hele jaar.
- Record 2: Persoon verhuist op 5 september (zowel objectnummer als huishoudnummer wijzigt), nieuwe situatie in record 3.
- Record 4: Persoon sterft of emigreert op 6 oktober, er is geen nieuw record voor dit persoon opgenomen².
- Record 5: Persoon wordt geboren of immigreert op 24 april².
- Record 6: Persoon maakt wijziging in huishouden mee op 15 maart (nieuwe situatie in record 7), en verhuist op 21 juli (nieuwe situatie in record 8).
- Record 9: Een onbewoond VSL-object wordt vanaf 20 april bewoond (nieuwe situatie in record 10).

Transities van personen/huishoudens in het sleutelbestand zijn:

- Geboorte (persoon niet aanwezig op 1 jan, wel vanaf latere datum, geboortedatum in verslagjaar);
- Immigratie (persoon niet aanwezig op 1 jan, wel vanaf latere datum, migratiedatum in verslagjaar);
- Emigratie (persoon niet aanwezig op 31 dec, wel op 1 januari, migratiedatum in verslagjaar);
- Sterfte (persoon niet aanwezig op 31 dec, wel aanwezig op 1 jan, overleden in verslagjaar);
- Verhuizing (verschillende woonruimten op verschillende datums in hetzelfde verslagjaar, en verschillende huishoudnummers);
- Wijziging in samenstelling van het huishouden (verschillende huishoudnummers op verschillende datums);
- Combinaties van bovenstaande transities of transities die meerdere keren in een jaar voorkomen.

Transities van woonruimten in het sleutelbestand zijn:

² Twee extra variabelen in het sleutelbestand (REDENBEGINGELDIGHEID en REDENEINDGELDIGHEID) geven uitsluitend over het onderscheid tussen sterfte en emigratie, en geboorte en immigratie.

- Verblijfsobject met een woonfunctie wordt in de loop van het jaar toegevoegd aan de woningvoorraad (verblijfsobject niet aanwezig op 1 jan, maar wel op 31 dec, ongeacht wel/niet bewoond);
- Verblijfsobject met niet-woonfunctie wordt in de loop van het jaar bewoond (verblijfsobject aanwezig op 1 jan en op 31 dec, op 1 jan zijn er geen bewoners en op 31 dec zijn er wel bewoners.);
- Stand- of ligplaats wordt in de loop van het jaar bewoond (Stand- of ligplaats niet aanwezig op 1 jan, wel op 31 dec);
- Verblijfsobject met woonfunctie wordt in de loop van het jaar onttrokken aan de woningvoorraad door bijvoorbeeld sloop en is niet bewoond (verblijfsobject is wel aanwezig op 1 jan maar niet op 31 dec);
- Verblijfsobject met woonfunctie wordt in de loop van het jaar onttrokken aan de woningvoorraad door bijvoorbeeld sloop maar is nog wel bewoond in de rest van het jaar (verblijfsobject is zowel op 1 jan als op 31 dec aanwezig maar zal vanaf dat de woning is onttrokken niet meer tot de woningvoorraad behoren);
- Verblijfsobject zonder woonfunctie wordt in de loop van het jaar niet meer bewoond (verblijfsobject aanwezig op 1 jan en op 31 dec, op 1 jan zijn er wel bewoners en op 31 december zijn er geen bewoners);
- Stand- of ligplaats wordt in de loop van het jaar niet meer bewoond (stand- of ligplaats wel aanwezig op 1 jan maar niet op 31 dec).

Een verblijfsobject kan ook wijzigen van functie en/of oppervlakte. Dat is niet zichtbaar in het sleutelbestand, alleen in het kenmerkenbestand en/of populatiebestand.

Let op: bij een splitsing of samenvoeging van verblijfsobjecten, worden oude verblijfsobjecten onttrokken en de nieuwe verblijfsobjecten toegevoegd. In het geval dat er nog bewoners staan ingeschreven op deze woning lijkt het daarmee op een verhuizing, maar feitelijk is het een administratieve wijziging. In het populatiebestand Woonruimten is een indicator opgenomen waarmee kan worden bepaald welke woonruimten zijn onttrokken, gesloopt, of toegevoegd door transformatie of nieuwbouw. In het populatiebestand Personen is een indicator opgenomen of een persoon is verhuisd. Een administratieve wijziging van een woonruimte zoals hierboven omschreven, telt niet als verhuizing.

3. Vergelijking met StatLine

Als op basis van de Woonbase onderzoek wordt uitgevoerd kan het nuttig zijn om de uitkomsten, ter controle van de uitgevoerde analyse, te vergelijken met bestaande publicaties. In dit hoofdstuk wordt toegelicht in hoeverre de populaties in de Woonbase overeenkomen met StatLine. Het is namelijk mogelijk dat hier een (klein) verschil tussen zit. Daarnaast worden ook (reguliere) CBS publicaties beschreven waarmee vergeleken kan worden.

3.1 Personen en huishoudens op StatLine en in de Woonbase

In de Woonbase zijn twee peildata opgenomen, 1 januari en 31 december. De populatie personen en de populatie huishoudens op deze peildata kan verschillen met de aantallen op StatLine. Hoe dat komt wordt in deze paragraaf beschreven. Daarnaast wordt ook aangegeven hoe groot de populaties zijn volgens de Woonbase en hoeveel dit verschilt met StatLine.

3.1.1 Aantal personen en huishoudens in Woonbase versus StatLine

In onderstaande tabellen zijn het aantal personen en het aantal huishoudens in de Woonbase en StatLine opgenomen. Hieronder is één jaar opgenomen, in de bijlage staan ook andere jaren. Er wordt aangegeven hoeveel de populaties (eventueel) met elkaar verschillen.

De stroomgegevens (geboorten, sterfgevallen, migranten, verhuisden en correcties) in de Woonbase wijken af van de cijfers op StatLine, omdat in de Woonbase nagekomen berichten zijn meegenomen. In de cijfers die op StatLine worden gepubliceerd, is dat niet het geval. Nagekomen berichten zijn berichten die het CBS heeft ontvangen in het jaar na het betreffende waarnemingsjaar. In de Woonbase kijken we specifiek naar wat er in een jaar gebeurt (en eventueel is aangepast n.a.v. de nagekomen berichten). We nemen de nagekomen berichten over de jaren daarvoor niet mee.

Een belangrijke consequentie van het rekening houden met de nagekomen berichten, is dat daardoor de bevolking aan het begin van het jaar (1 januari) met terugwerkende kracht wordt aangepast. Het aantal personen op 1 januari wijkt daardoor af van wat er op StatLine is gepubliceerd. Maar het betekent ook dat er in de Woonbase minder administratieve ruis aanwezig is, waardoor er betere koppelingen met andere variabelen kunnen worden gemaakt.

De indicatoren voor de stroomgegevens in het Populatiebestand Personen hebben de waarde '1' wanneer een persoon de gebeurtenis minimaal één keer heeft mee gemaakt. We tellen met de indicatoren dus alleen maar OF de persoon een gebeurtenis heeft meegemaakt, en niet HOE VAAK een persoon een gebeurtenis heeft meegemaakt. De aantallen stroomgegevens in de Woonbase-Populatiebestanden zullen daardoor altijd lager zijn dan op StatLine.

Wanneer bijvoorbeeld een persoon in februari verhuist, en in april en in november nog een keer, dan heeft de variabele Indicator_PersoonIsVerhuisd de waarde 1 en niet 3. Wanneer je sommeert over alle personen met de waarde 1 op deze indicator, tel je het totaal aantal personen dat is verhuisd. Dat is niet hetzelfde als het totaal aantal verhuizingen. Die kun je wel uitrekenen met behulp van de variabele AantalKeerVerhuisd.

In het Woonbase-Sleutelbestand kunnen wèl alle gebeurtenissen worden geteld (dus ook wanneer een persoon een gebeurtenis vaker dan één keer per jaar meemaakt of een opeenvolging van gebeurtenissen waardoor een persoon er op zowel 1 januari als op 31 december niet is, zoals een geboorte en overlijden in hetzelfde jaar).

De statistiek levendgeborenen kent weinig nagekomen berichten. Het grootste verschil tussen het aantal geboorten volgens StatLine en in de Woonbase-Populatiebestanden wordt veroorzaakt, doordat kinderen die in hetzelfde jaar zijn geboren en overleden, niet in de Woonbase-Populatiebestanden voorkomen. In 2021 kwam dit 1.189 keer voor.

		2021			
		Stalinelink	StatLine	Woonbase	verschil
Personen					
Stand	link	1-jan	17 475 415	17 471 895	-3 520
	link	31-dec	17 590 672	17 590 672	0
Geboorten	link	Jaar	179 441	178 244	-1 197
Overledenen	link	Jaar	170 972	169 945	-1 027
Immigranten	link	Jaar	252 528	237 050	-15 478
Opvoeringen	link	Jaar	17 296	16 483	-813
Emigranten	link	Jaar	145 330	111 750	-33 580
Afvoeringen	link	Jaar	34 532	30 215	-4 317
Verhuisden		Jaar		1 633 172	
Verhuizingen	link	Jaar	1 792 259	1 789 909	-2 350
Huishoudens					
Totaal	link	1-jan	8 302 203	8 288 527	-13 676
	link	31-dec	8 401 130	8 400 669	-461
In instellingen	link	1-jan	258 760	259 327	567
	link	31-dec	262 539	262 539	0
Totaal particulier	link	1-jan	8 043 443	8 029 200	-14 243
	link	31-dec	8 138 591	8 138 130	-461
Eenpersoons	link	1-jan	3 097 117	3 081 250	-15 867
	link	31-dec	3 172 564	3 172 513	-51
Meerpersoons	link	1-jan	4 946 326	4 947 950	1 624
	link	31-dec	4 966 027	4 965 617	-410
Woonruimten					
In voorraad met woonfunctie	link	1-jan	7 966 331	7 966 330	-1
	link	31-dec	8 045 580	8 045 580	0
In voorraad zonder woonfunctie	link	1-jan	1 157 582	1 157 582	0
	link	31-dec	1 168 253	1 168 253	0
Niet in voorraad met woonfunctie	link	1-jan	³	36 433	-
	link	31-dec	³	34 333	-
Niet in voorraad zonder woonfunctie	link	1-jan	³	13 947	-
	link	31-dec	³	10 148	-
Bewoonde standplaats	link	1-jan	10 345	10 267	-78
	link	31-dec	10 640	10 643	3
Bewoonde ligplaats	link	1-jan	9 385	9 382	-3
	link	31-dec	9 345	9 343	-2

³ Deze cijfers zijn nog niet gepubliceerd op StatLine, dat zal op een later tijdstip wel gebeuren.

De statistiek overleden personen kent ook niet zoveel nagekomen berichten. Het belangrijkste verschil tussen de Woonbase en StatLine wordt veroorzaakt door mensen die in hetzelfde jaar zijn geïmmigreerd en zijn overleden. Deze personen zijn niet de in Woonbase-Populatiebestanden opgenomen.

De statistiek gemigreerde personen kent over het algemeen veel nagekomen berichten. Maar ook hier geldt dat de aantallen in de Woonbase lager zijn dan op StatLine, doordat in de Woonbase personen die vaker dan één keer migreren, toch maar één keer worden meegeteld. Ook de statistiek administratieve op- en afvoeringen kent over het algemeen een flink aantal nagekomen berichten. Vaak gaat het hier over personen die naar het buitenland zijn vertrokken zonder dat zij de gemeente hiervan op de hoogte hebben gesteld (de afvoeringen), of over een hervestiging van een persoon die eerder administratief is afgevoerd en die verklaart nooit uit Nederland te zijn weggeweest (de opvoeringen).

De nagekomen berichten hebben een effect op het aantal personen, en daarmee ook op het aantal (personen in) huishoudens. Huishoudens bestaan immers uit personen. Particuliere huishoudens bestaan uit personen die alleen of samen in een woonruimte wonen en zelf in hun dagelijkse behoeften kunnen voorzien. Institutionele huishoudens bestaan uit personen voor wie in huisvesting en in dagelijkse levensbehoeften door derden bedrijfsmatig wordt voorzien. De tabel laat de verschillen zien.

3.2 Publicaties

Op de website van het CBS staan een StatLinetablel en een publicatie die gemaakt zijn op basis van de Woonbase.

3.2.1 Bewoonde Woonruimten

Bij de StatLine tabel 'bewoonde woonruimten' wordt in beeld gebracht welke objecten bewoond worden. Naast woningen zijn dat bijvoorbeeld stand- en ligplaatsen en niet-woningen, maar ook woningen die formeel nog niet of niet meer tot de voorraad behoren. Voor 2021 is dat voor het eerst op basis van de Woonbase geanalyseerd. Hierbij is tijd bespaard op het koppelen van veel verschillende bronbestanden.

[StatLine - Bewoonde woonruimten; soort woonruimte, regio \(cbs.nl\)](#)

3.2.2 Nieuwbouwmonitor

Een ander project op basis van de Woonbase is de 'Nieuwbouwmonitor'. Hiervoor zijn voor het eerst analyses gemaakt over nieuwbouwwoningen en hun bewoners. Hierbij zijn huishoudens uitgesplitst naar leeftijd (van de referentiepersoon), huishoudtype etc. In 2022 is de monitor uitgebreid met informatie over woningtransformaties, huurprijsklassen en verhuisketens. Er staat ook informatie in over de kenmerken van nieuwbouwwoningen en woningtransformaties (oppervlakte, woningtype, soort eigendom, WOZ-waarde).

[Rapportage Nieuwbouwmonitor \(cbs.nl\)](#)

4. Toekomst, FAQ en overige vragen Woonbase

4.1 Toekomst

De Woonbase wordt verder doorontwikkeld. Het aantal verslagjaren wordt uitgebreid met het meest recente jaar waarvoor gegevens beschikbaar zijn. Daarnaast worden de verslagjaren 2015 t/m 2017 toegevoegd (naar verwachting eind 2023). Ook zal het aantal onderwerpen en variabelen worden uitgebreid.

Dit zijn een aantal onderwerpen waar momenteel aan wordt gewerkt:

- Uitbreiding en consolidering financieel-economische component met meer informatie over inkomen, vaste lasten van huurders en eigenaar-bewoners, en bijkomende woonlasten;
- Toevoeging informatie over de energetische kwaliteit van de woningvoorraad, zoals energielabels, hoofdverwarmingstype en zonne-installaties;
- Energietransitie: gegevens over energiegebruik, subsidies en leningen voor verduurzaming;
- Informatie over aandachtsgroepen: onder andere uitstroom intramurale instellingen; sociaal en medisch-urgents en bijna daklozen; studenten, statushouders, EU-arbeidsmigranten; en woonwagenbewoners;
- Sociale netwerken van personen op basis van registers;
- Woningkenmerken, zoals de voorraad woonzorgruimten, type woonzorgruimte, differentiatie meergezinswoningen;
- Pandkenmerken, zoals het aantal woningen in een pand, de aanwezigheid van niet-woonfuncties, het aantal verdiepingen en de aanwezigheid van een lift.

Of en wanneer welke uitbreiding beschikbaar komt, kunnen we niet exact aangeven. Nieuwe variabelen worden pas opgenomen als de kwaliteit ervan voldoende gewaarborgd kan worden.

4.2 FAQ

4.2.1 Algemeen

- 1) **Waarom hebben de kenmerken- en populatiebestanden alleen gegevens per 1 januari en 31 december en kan voor het sleutelbestand elke gewenste peildatum gekozen worden?**

Over het algemeen veranderen kenmerken van woningen, en het gros van die van personen en huishoudens niet zo vaak, of zijn ze maar eens per jaar beschikbaar in de registers. Om toch uitspraken te kunnen doen over bijvoorbeeld personen die vaker dan één keer per jaar verhuizen, is het sleutelbestand anders opgebouwd (zie hiervoor paragraaf 2.4). Zo kun je bijvoorbeeld toch alle verhuizingen achterhalen. Bijbehorende kenmerken kun je dan zelf uit de populatiebestanden halen/koppelen.

4.2.2 Veel gestelde vragen m.b.t. de kenmerkenbestanden

- 1) **Verschilt de informatie in de kenmerkenbestanden van die in de populatiebestanden?**
Ja, in de populatiebestanden zijn gegevens van de verschillende invalshoeken (personen, huishoudens en woonruimten) gecombineerd en in het kenmerkenbestand niet. Bijvoorbeeld huishoudtype en bouwjaar. Daarnaast zijn sommige variabelen in het populatiebestand al ingedeeld in klassen, in de kenmerkenbestanden zijn er voor ratio-

en intervalvariabelen geen klassen ingedeeld. Voor meer informatie over de variabelen in deze bestanden [de Microdata Catalogus](#).

2) Geldt voor alle variabelen dat de stand op 31 dec hetzelfde is als de stand op 1 jan van het opvolgend jaar?

Nee, dit geldt bijvoorbeeld niet voor de populatie personen en huishoudens - Bij de woonruimten populaties is 31 december wel gelijk aan de 1 januari van het opvolgende jaar. Zie voor meer uitleg paragraaf 3.1.

3) Waarom zijn er personen op 1 Jan die wel een gevuld geslacht hebben maar die plaats huishouden of burgerlijke staat leeg hebben?

Dit komt omdat er wat ruis zit in de registraties van enerzijds personen en anderzijds van adressen en huishoudens. Dit zijn personen die we wel in de registratie van adressen zien op een peilmoment maar op dat zelfde peilmoment niet voorkomen in de registratie van huishoudens of registratie van burgerlijke staat.

4) Het aantal Nieuwbouwwoningen in de Woonbase is lager dan op StatLine. Hoe kan dat?

In de Woonbase tellen we alleen nieuwbouwwoningen die gedurende het jaar als nieuwbouw zijn gereed gemeld én die aan het einde van hetzelfde jaar tot de woningvoorraad behoren. In de cijfers op StatLine worden álle nieuwbouwwoningen geteld. In een klein aantal gevallen kan het voorkomen dat een nieuwbouwwoning gereed wordt gemeld door de gemeente, maar ook weer door de gemeente aan de woningvoorraad wordt onttrokken in datzelfde jaar. Waarschijnlijk gaat het om administratief te vroeg gereedgemelde nieuwbouwwoningen of andere administratieve correcties. Overigens kan een woning in StatLine maar één keer als nieuwbouw worden gereedgemeld (dus ook na onttrekking uit de woningvoorraad niet nog een keer).

5) Waarom is er ook een indicator met Nieuwbouw in JJJJ-1?

Omdat is gebleken dat een aanzienlijk deel van de nieuwbouwwoningen in een bepaald jaar, aan het einde van dat jaar nog niet is bewoond (in 2018 zo'n 20%). Wanneer je toch iets wilt zeggen over de eerste bewoners, is het handig de nieuwbouw van een jaar eerder terug te kijken. Bovendien is deze JJJJ-1 ook behulpzaam bij het in kaart brengen van verhuisketens.

4.2.3 Veel gestelde vragen m.b.t. de populatiebestanden

1) Hoe komt het dat AantalHuishoudensPerVSL niet gevuld is maar dat AantalPersonenPerVSL wel gevuld is?

Dat komt omdat AantalHuishoudensPerVSL bepaald wordt op basis van de referentiepersonen in een particulier huishouden. Institutionele huishoudens worden niet als huishouden geteld maar wel als persoon. Ook zijn er huishoudens zonder referentiepersoon (ruis).

2) Zijn ook niet-woningen opgenomen in de Woonbasebestanden?

Ja, ook verblijfsobjecten zonder woonfunctie zijn opgenomen evenals bewoonde stand- en ligplaatsen.

- 3) **Waar kan ik de Codeboeken vinden?**
In de map 'utilities' van je project kun je codeboeken en hulpbestanden vinden, als ook in de [Microdata Catalogus](#).
- 4) **Hoe komt het dat wanneer ik kijk naar de records waarin TYPHH=8 (institutioneel) in het Populatiebestand woonruimte ik niet uitkom op het aantal op StatLine?**
Dit komt omdat het populatiebestand Woonruimten een bestand is op objectniveau. Je telt dus het aantal objecten waar minimaal één persoon in een institutioneel huishouden woont en niet het aantal personen in institutionele huishoudens zoals op StatLine, of in het populatiebestand Personen.
- 5) **Hoe kan het dat er in een woonruimte wel personen staan ingeschreven, maar er geen huishouden staat geregistreerd?**
Zie antwoord 1 van paragraaf 4.2.3.
- 6) **Waarom zijn het aantal stand- en ligplaatsen verschillend in de diverse populatie bestanden?**
Dat komt omdat de eenheid van de bestanden anders is. In het Populatiebestand Personen gaat het over het aantal personen dat op een stand of een ligplaats woont, in het Populatiebestand Huishoudens over het aantal huishoudens dat op een stand- of ligplaats woont en in het Populatiebestand Woonruimten gaat het over het aantal (bewoonde) stand- en ligplaatsen.

4.3 Overige vragen

Zie voor de meest actuele stand van zaken de website:

<https://www.cbs.nl/nl-nl/over-ons/innovatie/project/woonbase-woononderzoek-op-basis-van-integrale-gegevensbronnen>

Waar kan je terecht met vragen?

Voor vragen kun je in principe terecht bij je contactpersoon van Microdataservices:

Telefoon (9 tot 12 uur en 13 tot 16 uur op werkdagen):

070 337 5006 (Relatiebeheer voor inhoudelijke vragen over nieuwe of lopende projecten)

070 337 5444 (RA-helpdesk voor technische ondersteuning)

Email: microdata@cbs.nl

Of gebruik ons [contactformulier](#).

Vermeld daarbij ook steeds je projectnummer in het onderwerp.

Voor algemene vragen over de **ontwikkeling** van de Woonbase is er ook: woonbase@cbs.nl.

4.4 Suggesties voor verbetering?

Het CBS hoort graag van gebruikers hoe de Woonbase en de dienstverlening m.b.t de

Woonbase verder verbeterd kan worden. Je kunt hiervoor mailen naar: woonbase@cbs.nl

(Neem voor praktische vragen over je project/de data contact op via CBS Microdataservices: microdata@cbs.nl)

5. Bijlage

In onderstaande tabellen zijn het aantal personen en het aantal huishoudens in Woonbase en StatLine opgenomen. Zie voor uitleg hoofdstuk 3.

		2018			
			StatLine	Woonbase	Vershil
Bevolking	Stand	1-jan	17 181 084	17 177 988	-3 096
		31-dec	17 282 163	17 282 163	0
	Geboorten	jaar	168 525	166 615	-1 910
	Overledenen	jaar	153 363	152 455	-908
	Immigranten	jaar	243 737	222 413	-21 324
	Emigranten (excl adm corr)	jaar	134 797	113 915	-20 882
	Administratieve opvoeringen	jaar	26 761	24 763	-1 998
	Administratieve afvoeringen	jaar	49 330	42 581	-6 749
	Verhuisden	jaar		1 608 568	
	Verhuizingen	jaar	1 785 054	1 781 961	-3 093
Huishoudens	Totaal	1-jan	8 106 686	8 092 257	-14 429
		31-dec	8 171 352	8 170 800	-552
	In instellingen	1-jan	248 772	248 175	-597
		31-dec	246 661	246 661	0
	Totaal particulier	1-jan	7 857 914	7 844 082	-13 832
		31-dec	7 924 691	7 924 139	-552
	Eenpersoons	1-jan	2 997 617	2 982 478	-15 139
		31-dec	3 037 622	3 037 429	-193
	Meerpersoons	1-jan	4 860 297	4 861 604	1 307
		31-dec	4 887 069	4 886 710	-359
Woonruimten	In voorraad met woonfunctie	1-jan	7 740 984	7 740 984	0
		31-dec	7 814 912	7 814 912	0
	In voorraad zonder woonfunctie	1-jan	1 128 240	1 128 238	-2
		31-dec	1 137 003	1 137 001	-2
	Niet in voorraad met woonfunctie	1-jan	⁴	33 862	-
		31-dec	⁴	33 911	-
	Niet in voorraad zonder woonfunctie	1-jan	⁴	10 406	-
		31-dec	⁴	11 608	-
	Bewoonde standplaats	1-jan	9 740	9 661	-79
		31-dec	9 880	9 746	-134
	Bewoonde ligplaats	1-jan	9 265	9 230	-35
		31-dec	9 290	9 258	-32

⁴ Deze cijfers zijn nog niet gepubliceerd op StatLine, dat zal op een later tijdstip wel gebeuren.

2019

			StatLine	Woonbase	Vershil
Bevolking	Stand	1-jan	17 282 163	17 278 273	-3 890
		31-dec	17 407 585	17 407 585	0
	Geboorten	jaar	169 680	168 474	-1 206
	Overledenen	jaar	151 885	150 944	-941
	Immigranten	jaar	269 064	244 526	-24 538
	Emigranten (excl adm corr)	jaar	139 156	116 174	-22 982
	Administratieve opvoeringen	jaar	24 372	22 670	-1 702
	Administratieve afvoeringen	jaar	46 245	38 825	-7 420
	Verhuisden	jaar		1 616 748	
	Verhuizingen	jaar	1 781 269	1 777 765	-3 504
Huishoudens	Totaal	1-jan	8 171 352	8 157 208	-14 144
		31-dec	8 256 663	8 256 146	-517
	In instellingen	1-jan	246 661	251 324	4 663
		31-dec	258 863	258 863	0
	Totaal particulier	1-jan	7 924 691	7 905 884	-18 807
		31-dec	7 997 800	7 997 283	-517
	Eenpersoons	1-jan	3 037 622	3 017 359	-20 263
		31-dec	3 079 778	3 079 641	-137
	Meerpersoons	1-jan	4 887 069	4 888 525	1 456
		31-dec	4 918 022	4 917 642	-380
Woonruimten	In voorraad met woonfunctie	1-jan	7 814 911	7 814 907	-4
		31-dec	7 891 786	7 891 786	0
	In voorraad zonder woonfunctie	1-jan	1 137 003	1 137 000	-3
		31-dec	1 147 559	1 147 559	0
	Niet in voorraad met woonfunctie	1-jan	⁵	34 151	-
		31-dec	⁵	33 845	-
	Niet in voorraad zonder woonfunctie	1-jan	⁵	11 674	-
		31-dec	⁵	11 983	-
	Bewoonde standplaats	1-jan	9 880	9 694	-186
		31-dec	10 020	10 019	-1
	Bewoonde ligplaats	1-jan	9 290	9 256	-34
		31-dec	9 340	9 339	-1

⁵ Deze cijfers zijn nog niet gepubliceerd op StatLine, dat zal op een later tijdstip wel gebeuren.

2020

			StatLine	Woonbase	Vershil
Bevolking	Stand	1-jan	17 407 585	17 403 425	-4 160
		31-dec	17 475 415	17 475 415	0
	Geboorten	jaar	168 681	167 459	-1 222
	Overledenen	jaar	168 678	167 690	-988
	Immigranten	jaar	220 853	200 683	-20 170
	Emigranten (excl adm corr)	jaar	133 161	113 888	-19 273
	Administratieve opvoeringen	jaar	21 267	20 119	-1 148
	Administratieve afvoeringen	jaar	40 600	33 617	-6 983
	Verhuisden	jaar		1 669 139	
	Verhuizingen	jaar	1 839 922	1 837 048	-2 874
Huishoudens	Totaal	1-jan	8 256 663	8 229 471	-27 192
		31-dec	8 302 203	8 301 747	-456
	In instellingen	1-jan	258 863	259 259	396
		31-dec	258 760	258 614	-146
	Totaal particulier	1-jan	7 997 800	7 970 212	-27 588
		31-dec	8 043 443	8 043 133	-310
	Eenpersoons	1-jan	3 079 778	3 044 304	-35 474
		31-dec	3 097 117	3 097 188	71
	Meerpersoons	1-jan	4 918 022	4 925 908	7 886
		31-dec	4 946 326	4 945 945	-381
Woonruimten	In voorraad met woonfunctie	1-jan	7 891 786	7 891 786	0
		31-dec	7 966 331	7 966 331	0
	In voorraad zonder woonfunctie	1-jan	1 147 559	1 147 559	0
		31-dec	1 157 582	1 157 582	0
	Niet in voorraad met woonfunctie	1-jan	⁶	32 755	-
		31-dec	⁶	34 954	-
	Niet in voorraad zonder woonfunctie	1-jan	⁶	11 862	-
		31-dec	⁶	9 345	-
	Bewoonde standplaats	1-jan	10 020	9 978	-42
		31-dec	10 345	10 346	1
	Bewoonde ligplaats	1-jan	9 340	9337	-3
		31-dec	9 385	9386	1

⁶ Deze cijfers zijn nog niet gepubliceerd op StatLine, dat zal op een later tijdstip wel gebeuren.